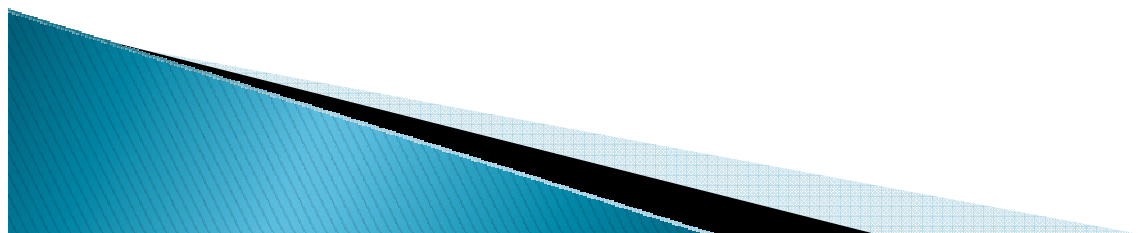

AUDITUL INTERN ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR ÎN ENTITĂȚILE SECTORULUI PUBLIC, ÎNTRE TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE

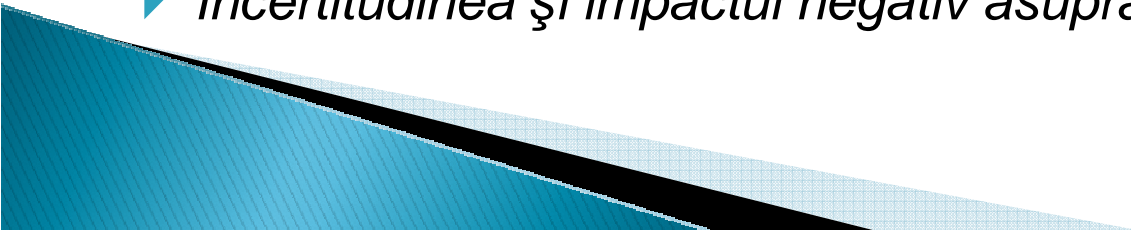
Prof.univ.dr. Eugeniu ȚURLEA

Prof.univ.dr. Aurelia ȘTEFĂNESCU

Academia de Studii Economice București

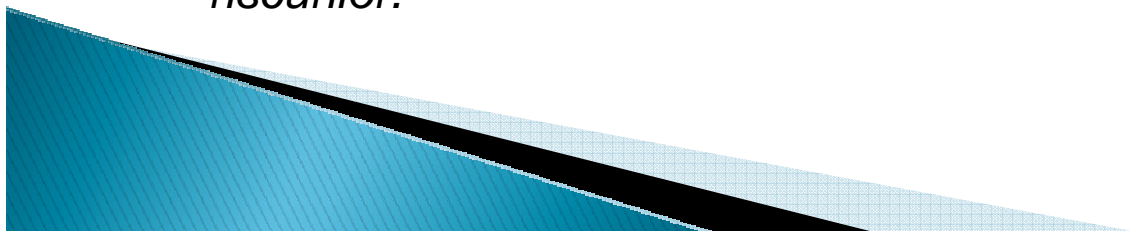
ABORDĂRI CONCEPTUALE PRIVIND RISCURILE ÎN ENTITĂȚILE SECTORULUI PUBLIC (I)

- Eveniment sau proces nesigur și probabil care poate cauza o pierdere într-o activitate, operațiune sau acțiune economică (Angelescu et al, 2001).
 - Tot ceea ce se poate opune realizării obiectivelor, fiind într-o oarecare măsură cauza eșecului, și din punct de vedere financiar, pierdere (Cohen,2005).
 - Posibilitatea de a apărea o problemă care va avea consecințe dezastruoase, va afecta planurile entității sau va face mai puțin probabil realizarea obiectivelor sale (Daykin, 2005).
 - Eveniment sau situație de natură exogenă sau endogenă a unei entități publice care poate să împiedice realizarea misiunilor, poate să afecteze patrimoniul său sau imaginea sa (Ernst & Young , 2008).
 - Posibilitatea de a se produce un eveniment care ar putea avea impact asupra îndeplinirii obiectivelor(Standarde de Audit Intern).
- ▶ *Incertitudinea și impactul negativ asupra rezultatelor entităților.*
-

AUDITUL INTERN ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR ÎN ENTITĂȚILE SECTORULUI PUBLIC DIN PERSPECTIVA CRIZEI ECONOMICE ACTUALE (II)

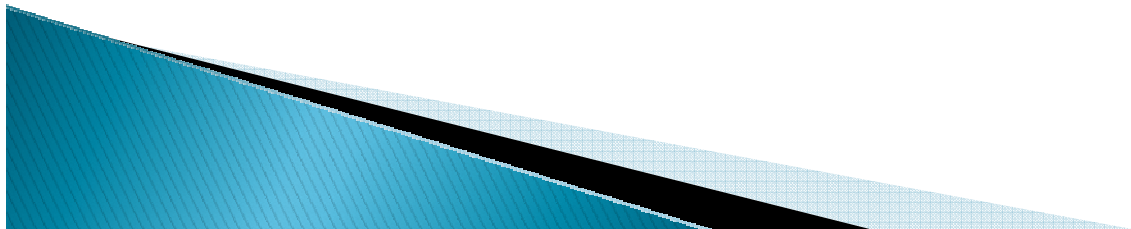
□ Auditul intern:

- Influențat de conceptul de risc (Namee & Selim, 1998).
- Tot ceea ce ar trebui să facă un responsabil pentru a se asigura că are un bun control asupra afacerilor dacă ar avea timp, sau dacă ar ști cum să procedeze (Renard, 2008).
- Activitate independentă și obiectivă care dă unei entități o asigurare în ceea ce privește gradul de control asupra operațiunilor, o îndrumă pentru a-i îmbunătăți operațiunile și contribuie la adăugarea unui plus de valoare. Ajută entitatea să își atingă obiectivele, evaluând printr-o abordare sistematică și metodică, procesele sale de management al riscurilor, de control și de guvernare a organizației, și făcând propuneri pentru a le consolida eficacitatea (Standarde Internaționale de Audit Intern).
- ▶ *Responsabilitatea privind managementul riscurilor revine conducerii entității, care trebuie să se asigure, pentru a-și atinge obiectivele, de implementarea și buna funcționare a proceselor de management al riscurilor.*

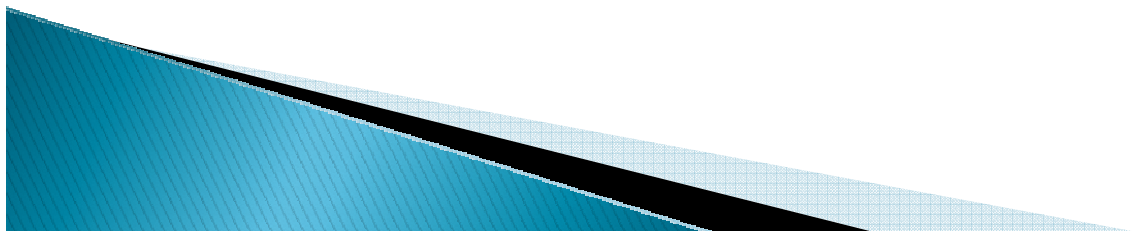
□ Managementul riscurilor:

- Procesul de identificare, evaluare, gestionare și control al evenimentelor sau situațiilor potențiale pentru a oferi o asigurare rezonabilă în ceea ce privește îndeplinirea obiectelor entității (Standardelor de Audit Intern).
- Procesul în care sunt implicați consiliul de administrație, managementul general, toți angajații entității;
- Destinat să ofere o asigurare rezonabilă în ceea ce privește realizarea obiectivelor entității;
- Conceput pentru a identifica evenimentele potențiale susceptibile să afecteze entitatea și pentru a gestiona riscurile în limitele aversiunii sale la risc;
- Fundament pentru elaborarea strategiei și în toate activitățile entității. (Committee of the Sponsoring Organizations of the Treadway Commission).

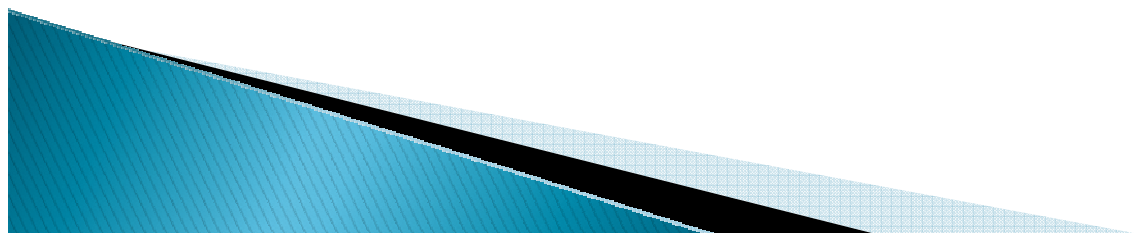
□ Rolul auditului intern în managementul riscurilor:

- Demersul auditului intern este o abordare în funcție de riscuri;
- Oferă managementului informații pentru atenuarea consecințelor negative pe care riscurile le-ar putea genera în atingerea obiectivelor entității, precum și a eficienței proceselor de management al riscurilor.
- **Care este implicarea auditului intern în managementul riscurilor?**
- **Tradițională:**
- 48% dintre oficialii publici la nivel mondial consideră că administrarea necorespunzătoare a riscurilor este una din multitudinea de provocări cu care se confruntă departamentele financiare ale entităților publice (Deloitte, 2009).

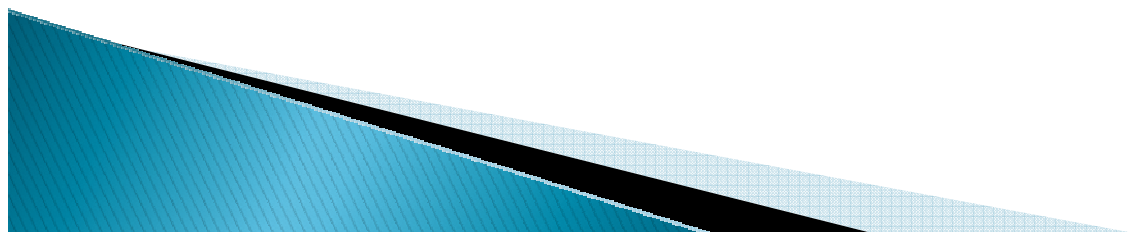
- Implicarea moderată în identificarea și evaluarea riscurilor entităților din sectorul public local și din instituțiile publice (Ernst & Young, 2008):

Tipologia activităților /Respondenți	Instituții publice		Sector public local	
	Sistematic (%)	Frecvent (%)	Sistematic (%)	Frecvent (%)
Evaluarea controlului intern	47	32	20	44
Testarea eficacității procedurilor	40	30	17	44
Cartografia riscurilor	32	16	6	27
Auditul informațiilor financiare	26	42	15	43
Auditul sistemelor informatice	25	38	8	22
Auditul entităților subordonate	13	31	41	38
Redactarea manualelor de proceduri	5	26	25	43
Evaluarea politicilor publice	-	6	21	36
Formarea controlului intern	-	21	6	26

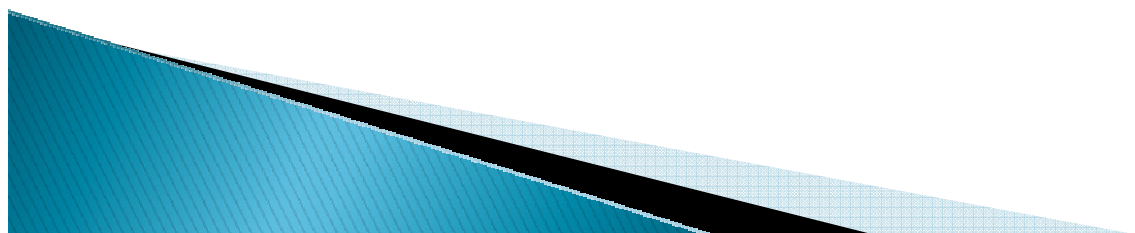
- Rolul tradițional al auditului public intern în sectorul public din Belgia (Steunpunt Bestuurlijk Organisatie Vlaanderen & Instituut voor de Overheid (KULeuven) & Association universitaire de recherche sur l'action publique, 2008):

Tipologia activităților	Responsabilitatea efectivă
Riscuri și sistemele de control	4,87
Process reengineering	4,22
Specifice sectorului public	4,09
Evaluarea performanței	3,78
Finanțe și contabilitate	3,52
Probleme juridice	3,32
IT	3,22
Gestiunea schimbării și gestiunea resurselor umane	3,00
Sănătate, securitate, mediu	2,26

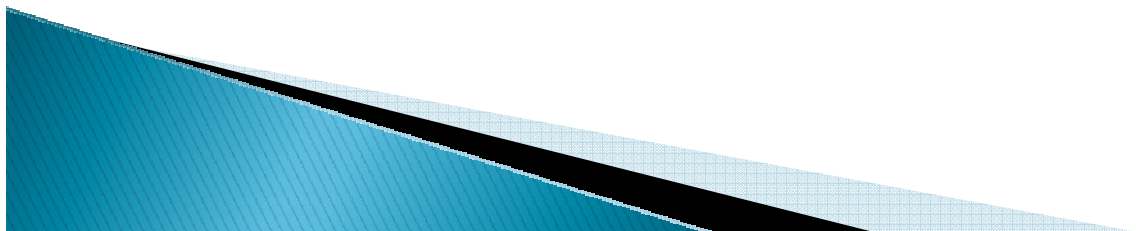
- Rol moderat în managementul riscurilor (Gramlig & Myers, 2006):

Activități relative la managementul riscurilor	Responsabilitatea efectivă	Responsabilitatea ideală sau dorită
Dă asigurări în procesul de management al riscurilor	3,10	3,80
Dă asigurări că riscurile sunt corect evaluate	3,00	3,60
Evaluează procesul de management al riscurilor entității	3,17	3,82
Evaluează raportarea principalelor riscuri	3,09	3,70
Revede managementul principalelor riscuri	3,19	3,76

- ▶ *Focalizarea auditului public intern, preponderent pe activitățile relative la sistemul de control intern și în măsură mai mică pe problematica riscurilor.*

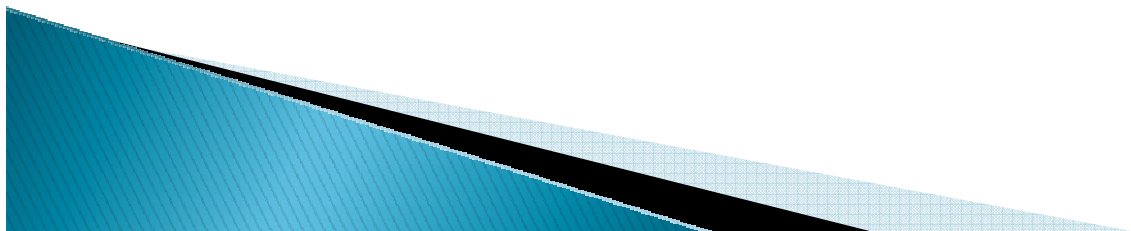
- ▶ *Redefinirea și consolidarea rolului managementului riscurilor în entitățile sectorului public:*
 - Procesele de descentralizare și de aliniere la practicile europene;
 - Creșterea complexității activităților și a mediului în ansamblu;
 - Trendul ascendent al angajamentelor actuale și descendent al resurselor viitoare, efecte ale crizei economice.

► *Diversificarea și multiplicarea riscurilor din sectorul public, îndeosebi riscul financiar, riscul de fraudă, și complexul de riscuri pe care le generează, impun anticiparea riscurilor și gestiunea acestora.*

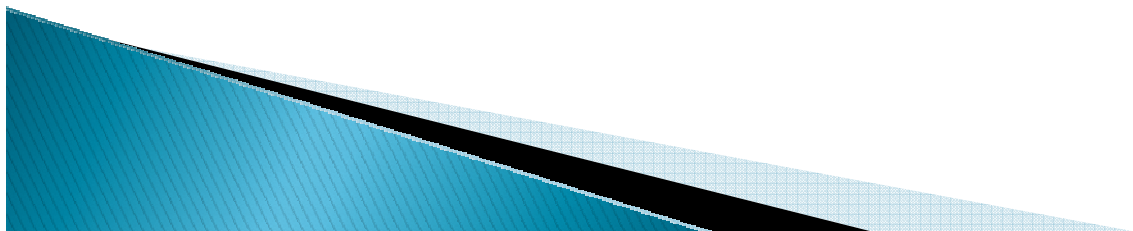
► *Demersul auditului intern și al managementului riscurilor privind riscurile în sistemul public:*

Managementul riscurilor	<ul style="list-style-type: none">▪ Aplicat la fiecare nivel al entității și în fiecare entitate subordonată acesteia și permite obținerea unei viziuni de ansamblu privind expunerea acesteia la riscuri;▪ Identifică evenimentele potențiale susceptibile să afecteze entitatea ;▪ Gestionează riscurile în cadrul apetitului entității la riscuri;▪ Orientat spre atingerea obiectivelor entității.
Audit intern	<ul style="list-style-type: none">▪ Riscurile reprezintă un instrument de planificare;▪ Ajută entitatea prin identificarea și evaluarea expunerilor la riscurile semnificative;▪ Supraveghează și evaluează eficacitatea sistemului de management al riscurilor;▪ Contribuie la îmbunătățirea sistemelor de management al riscurilor.

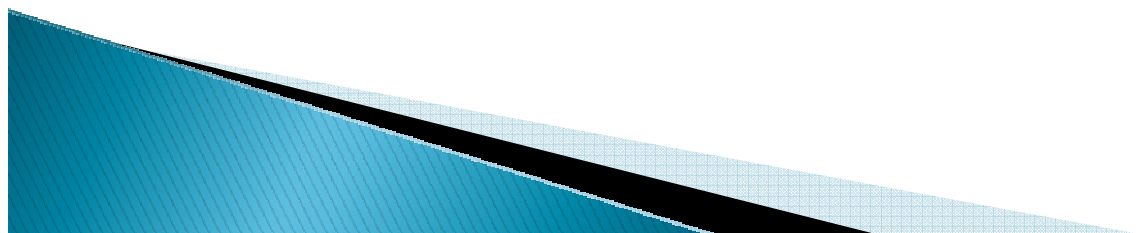
▶ **Comparativ cu auditul public intern, managementul riscurilor:**

- Ajută entitatea să identifice și să prevină riscurile semnificative;
- Facilitează deciziile privind modul de a depăși aceste riscuri și monitorizează progresul privind gestiunea lor;
- Vizează creșterea beneficiilor și reducerea costurilor activităților care implică un grad de incertitudine;
- Contribuie la îmbunătățirea procesului de decizie în condiții de incertitudine.

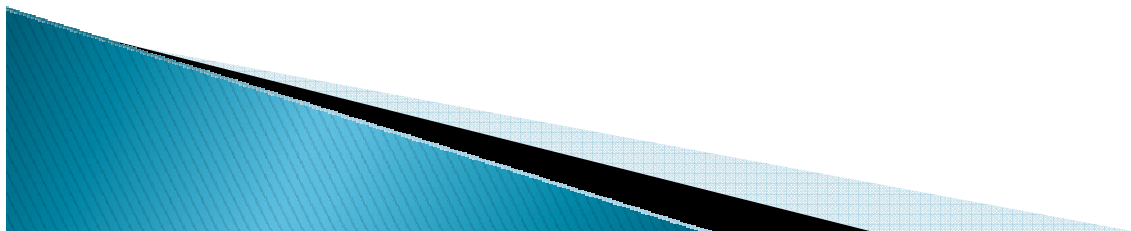
▶ Etapele managementului riscurilor:

- **Identificarea riscurilor:** estimează efectul pe care l-ar avea producerea unui eveniment de risc asupra activității entității;
- **Evaluarea riscurilor:** determină expunerea entității la riscurile identificate;
- **Răspunsul la riscuri:** determină obiectivele și rezultatele scontate privind riscurile a căror prioritate a fost stabilită pe termen scurt și lung; identifică și analizează opțiunile; decide strategia pe baza criteriilor focalizate pe rezultate sau oportunități;
- **Monitorizarea eficacității managementului riscurilor:** relația feedback-învățare-îmbunătățire.

▶ **Analiza integrării auditului intern și al managementului riscurilor în ecuația riscurilor sectorului public**, evidențiază că:

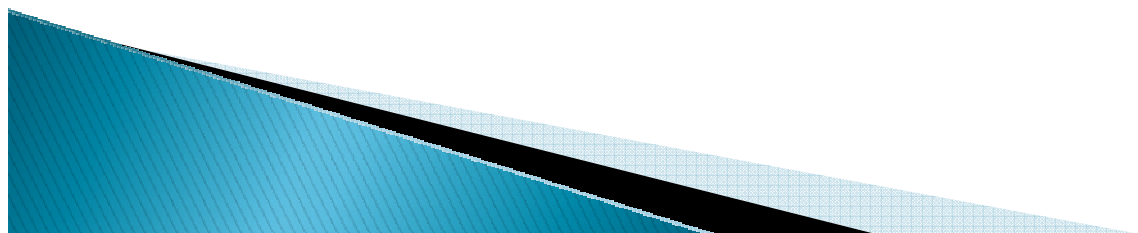
- Entitățile își pot atinge obiectivele și îmbunătăți performanța, numai prin complementaritatea celor doi actori;
- **Auditul intern:**
 - Evaluează corectitudinea măsurilor de gestionare a riscului în corelație cu expunerile la risc:
 - Supraveghează și evaluează eficacitatea sistemului de management al riscurilor și contribuie la îmbunătățirea acestuia;
 - Adăuga un plus de valoare entității.

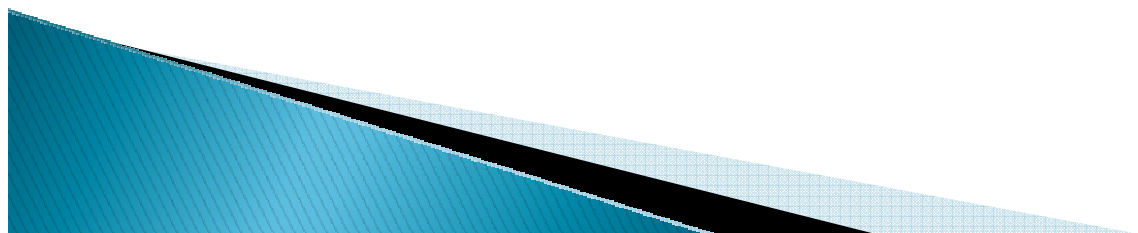
CONCLUZII:

- ▶ **Responsabilitățile actorilor implicați în problematica riscurilor devin mai complexe:**
 - Complexitatea activităților sectorului public;
 - Autonomia de care dispun unele entități;
 - Creșterea exigențelor privind calitatea cererilor de servicii;
 - Limitarea resurselor publice ca efect al crizei economice;
 - Diversificarea alternativelor de finanțare;
 - Dificultățile comensurării performanței într-un mediu dominat de incertitudine.

- ▶ **Anticiparea și gestiunea riscurilor la care sunt expuse entitățile sectorului public devine o necesitate.**

- ▶ **Managementul riscurilor** contribuie la îmbunătățirea procesului de decizie al entității publice în condiții de incertitudine.
- ▶ Complementar, **auditul public intern** supraveghează și evaluează eficacitatea sistemului de management al riscurilor și contribuie la îmbunătățirea acestuia, pentru a adăuga un plus de valoare entității.
- ▶ Fiecare dintre actorii acestui proces - auditul intern, managementul riscurilor - are nevoie de unul de celălalt, deoarece numai prin completare și în integralitatea lor, oferă entității, cadrul optim pentru a răspunde cel mai bine așteptărilor exigente ale publicului.

VĂ MULȚUMESC!

